

S O K F É L E.

XLVIII szám. Béts. October 16-dikén. 1832

T ó b b f é l e.

Égi háború. Aszszony. Férj. Szerentsét-
lenség, 's boldogság. Hold.

Barátim egyike nem rég Jacobi költeményeit for-
gatván, néhány különféle feladott szavakból készült
darabra akadt, melly igen megtetszett néki, 's arra
határozta, hogy engem kérne, irnék próbául én is a'
fentirt szavakról egy kis értekezést. Én kívánságát
teljesíteni akarván többször kezdtem már gondolkodni
rólok, a' villány (electricitas) egész theoriáját özsze-
viszsza forgattam, de természeti özsze köttetésre nem
akadtam, míg tsak tegnapelőtt éjfélkor egy szörnyű
égi háboru fel nem vert álmomból. Dühösen süvöltött
a' szél, 's véget nem érő dörgetek repdesték keresztül
az eget. Eszembe jut barátom kívánsága, mire így
kezdék magamban okoskodni:

A' legelmésh aszszony is megfélemlik, ha látja,
hogy a' menny vidám kék színét fekete borulat kezdi
fedni, hogy közelg a' torlongó felleg; rettegés fogja
el, ha szállongnak tüzes szikrázások közt a' villámok,
's nyomban követik a' szörnyű tsattanások. Béteszi
az ablakot, leereszti a' kárpitot, 's selyembe burkolva
a' pamlagra dől.— Illy zivatar alatt sokszor megnémult
már a' boszú szózatja, megbékéltek a' legnagyobb el-
lenségek, 's vissza tért közökbe a' régi barátság;
sokszor házasságok köttettek már, 's a' régi adósságok
kifizettettek. Ha fent a' hatalmas szól a' süvöltöző vi-
har vad fuvalmalban, a' rettenetesen tsattanó menny-
kövek durrogási közzül az ingó földön akkor minden
elnémül; megszűnik a' tsevegő madarak dala, a' lovak

nyerítése, 's még magok az emberek is némelykor elhagyják a' halál mezején az öldöklést, jóllehet néki dülhöltek. A' legmerészebbeket is titkos borzongások szálták meg, leereszték a' szörnyű vágásra szegült kart 's hüvelyébe dugják vala a' véres kardot, lágyabb, 's nemesb érzések foglalták el az egész had vért szomjúzó sorait, 's a' béke megerősített a' villámok lobogásánál. — De ez a' zivatar, mellyre ezer száz illyenkor áldást mond, máskor ezerszer megátkoztatik. Egy előre nem sejtített zápor ezer toilletteket megront. Mihelyest sipítva jő a' szél fuvatagja, 's pattogó szemekben hullanak az ég tsöpjei, szaladni kezdenek a' dámák 's kotsiba vonúlnak, a' tiszteletes polgárnök pedig a' fák alatt keresnek menedéket, férjeik, jóllehet tsörögve szakad a' zápor haza felé sietnek, az egyik tzipőkért, a' másik esernyőért. Ez öszszehajtja a' shawlt, 's kaputja alá dugja, amaz, ki tsak kis termetű lábhegyén lépdegel, mivel az esernyőt tartja hosszúsúszárú felesége felett, vigyázni kell az új kalapra, a' tollakra, 's mégis, ha haza érnek, oda van minden, úgy hogy egy zivatar sokszor száz forintnál többbe kerül a' férjnek. — Ha az időmérő esőre mutat, a' Physicus megigazítja szerszámain, 's a' festő kezébe veszi etsetjét, de a' férj, ki könnyelmű lebkény (flatterhaft) feleségét rá nem veheti az odahaza maradásra, ha eső, vagy zivatar mutatkozik, előre látja a' veszélyt 's el nem kerülheti, sorsára haragszik, ha a' valódi férj tulajdonit még nem tette a' magáéva.

Sok nem boldogul feleségével, jóllehet menyegzője előtt azt gondolta, hogy kedvesének karjai közt majd minden életöröm újulva tűnend fel, öszsze van most kötve véle örökre 's im megváltozott gondolkodás módja, azt bizonyítja, hogy az aszszony egy rejtett szó, melly tsak addig tetszik, 's érdekel, míg ki nem

találtatik. De én azt mondok, hogy kivételt is szenved e' dolog, nem mindenik, a' szép 's nem szép nem közt könnyelmű, lebkény, ki tsak a' piperéről gondoskodik, én egyszer azt hallám egy házas embertől, hogy ő feleségével igen is boldogul él miolta szerentsétlen, azaz, hogy Szerentsétlenségében szerentsés; ezen állítását így bizonyítá: Én a' legszerentsésbb; férjfiak egyike vagyok — miolta szerentsétlenség ért. Feleségemet, míg kotsim, 's lovaim voltak, ritkán láthattam, mindenütt volt, tsak otthon nem, de miolta birói zár alatt van az equipage, szépen ide haza marad. Külön szobáink voltak, 's szerfeletti dolog vala, ha egyik a' másikhoz ment jó estvét kívánni. 'S most hogy minden el van adva egy ágyon, egy asztalon, 's két széken kívül, éjjel 's nappal együtt vagyunk, mint egy igaz iházaspár a' régi időkből. Nőm, mi a' konylát illette, mindenben finnyás volt, soha sem tudtak néki kedve szerént főzni, 's jóllehet sokat költénk az asztalra, mégis keveset ettünk. Voltak mindenféle barátink, kik déltájban jöttek tiszteletünkre, 's megkövéredtek, míg mi megsoványodtunk. 'S most — hiheti e' valaki? maga készíti étkeinket, 's valóban jobbak mint azok, mellyeket bétsi szakátsunk készített volt. Feleségem most a' legjobb 's legrendesb gazdaszszony, a' ruhát, ha átadja a' mosónénak számbaveszi, valamint ha vissza hozza. Ditséri jó kedvemet, melly el nem hágy 's azt vallja, hogy előbb nem is ismért. Igaz, mennyegzőnk előtt nem is voltunk azon, hogy megismérjük egymást 's, most egyik a' másik kívánatit már előre sejtítui igyekszik, előbb ritkán beszélünk egymással, 's most tsak akkor vagyunk boldogok, ha egymással mulatozva fetseghetünk. Magános eszmélet nem érdekelt, 's most többször a' kandallóhoz ülünk 's arról gondolkodunk, hogy a' mult idő tomboló öröm

közt átélt napjaira való vissza emlékezésen kívül egyéb nem maradt hátra. Legfőbb kívánatink tellyesednek szerelmünkben, mellyek nőttek nőnek. Melly szerentsés változás!

Sokszor betegeskedtem; orvosom ritkán hagyott el, a' legédesb' aggodalommal vigyázott egészségemre; ő választotta étkeimet, 's boraimat, megmutatván mindenkor tettel, hogy ő is szereti mind azt, mit nekem ajánlott. Sokáig ültünk mindenkor azt asztalnál, 's ő sokszor ivott egészségemért, mire én tsak irigy szemmel pillantottam rá. Miolta pénzem, 's hitelem nints, az emberiség barátja egészen elhagyott, azt sem mondta el hagyott e' a' láz, vagy nem, de ez időtől fogva új életerő tsörgedez ereimben. Régi erőm viszatért, sem nátha, sem főfájás nem bánt. Míg tartott boldogságom, szörnyűkép féltem a' szerentsétlenségtől, de meglepett, 's azt látom, hogy még is boldog vagyok. Mindég az vala eszemben: Ha lovaidat, képeidet 's a' t. elvesztenéd nem maradna egyéb mint egy lövés, melly véget vetne éltednek, 's imé oda van minden, 's rózsa lántzok kaptsolnak az élethez. Szabad vagyok, 's független, a' tolvajoktól sem félek. Feleségemnek minden drágaságaiból tsak a' jegy gyűrű maradt meg; szóval szegények vagyunk mint Hiób, de boldogok mint az angyalok. — Most megszűnt a' zivatar 's gyönyörűen tünt elő a' szagatott felhőkből a' bujkáló hold, 's én hasonlatosságot találék közte 's az aszszonyok közt. Látván hogy este pirosan tünt fel, 's most igen is halavány, miből azt következtettem: Pirul, 's halaványodik a' hold, mint az aszszony, megvilágosítja pályánkat, mint az aszszony, vonzó erővel bír, mint az aszszony, 's a' mi több, szarvakat is tud tsinálni, mint az aszszony. Ezekben hasonlít a' hold az aszszonyhoz, 's talán másban is; különsége pedig az: hogy a'

hold minden hónapban csak egyszer, az aszszony pedig minden nap változik. Erre meglepett az álom 's félbeszakasztotta elmélkedésemet, 's én is jónak találok elhagyni Többfélémet, ne hogy azt is, ki olvasni találja, álom lepje meg.

A' Svétziai Részség.

Sehol sem büntetik a' részséget oly keményen, mint Svétziában. A' ki maga házánál részségzik meg: 1-szor három; 2-szor hat; 3-szor tizenkét tallerra büntetetik, és. közvásztási, vagy választatási pólgári jussát elveszti; negyedszeriért, a' fő templom ajtaja előtt vasárnap bitófához állítják; ötödik ízbeliért jobbitóházhoz viszik, hol hat hétig dolgoztatják józanon. A' ki közönséges helyen, piatzon, vagy vásárban, részségzik meg, kétánnyi büntetést kap. A' pap ha meg ittasodik, mind hivatalát, mind pólgári betsületét elveszti. A' ki az útszán részegen ténfereg, vagy kortsmán garázdálkodik, lármáz: hűvösre teszik, míg kijózanodik, 's akkor büntetik a' szokott módon. — Ha pénzt nem tudna fizetni; ledolgoztatják vele. — A' pénz büntetésnek fele a' bejelentőé, másik fele a' szegények számára fordittatik. Minden esztendőben kétszer, a' templomban felolvassák az addig részegültek neveit; 's ugyan azokat nyomtatásban minden vendégfogadós megvenni, 's vendégháza falára függeszteni tartozik. Azt, ki részeg fővel hal meg: a' közönséges temetőbe temetni nem szabad. — Nálunk sem vólna felesleg való, noha külömben is bőv törvénykönyveinket, hasonló rendelésekkel bővítetni! —

M a s k a r á k.

Minden idősebb, 's tekintetesebb állatok, közgyűlést tartván, bölts tanácskozások rendiben meghatározzák, hogy néhány ifjait küldenék utazni, más, idegen éghajlati emberek életmódjoknak, 's minden tekintetbeli előmenteknek kitapogatása végett. Legnehezebb megódlású görts ebben a' vala, mitsoda emberi álortza, vagy incognito alatt mehetnének ezek akadály nélkül, 's mimódon ögyeledhetnének szembetűnés nélkül a' külföldiek közzé. Hányák veték a' dolgot, 's hosszas vita után meghatározzák: hogy az elő-állított személyek következő módon induljanak útra: az oroszán az állatok királya, mint gazdag bankír; — a' majom, mint kómikus színjádzó; — a' kutya, mint komornyik; — a' szamár, mint módi gavallér; — a' nyúl, mint futó vitéz; a' matska, mint szobaleány; a' fülemile, mint olasz színékesné; — a' seregély, mint aestheticus; — az ölyv, mint prokátor; — a' páva, mint földesúr; — a' sas és szarka, mint útzó poéták; — a' kakas, mint színékes; — a' medve mint recensens.

A p h o r i s m á k.

A' nagy ember' dicszelei közt, leg szebb az ő Neve. Elmesség 's Érdem, mellyek magyarázatján még sokáig kellene rágódnunk többnyire úntatók.

Az Érdemmel éppen úgy van az ember mint a' pénz, — a' földhöz ragadt szegény, ha egy garasa akad, hajló hinni, hogy ő felette gazdag.

A' köz lelkek úgy tekintik a' világot, mint a' mellynek tsigakerekként, tsupán tsak az ő kedves *Én*-jek körül kell forognia.

Az ember, ki neki nyúlt galoppban 'sarolja az

igazságkiszolgáltatást, vajmi tsiga lépéssel mászva osztja azt!

Az eszes 's meg nem romlott szívű de a' Világban tapasztalatlan embernek, éppen olly kevés megfogása lehet a' Világ *erköltsi* állapotjáról, mint az egészséges paraszt legénynek a' Berlieni Charitéban (ispotályban) lévő betegségek jeleneteiről.

Szük körzetünknek legbizonyosabb jele az, ha nagy projectumok kivitelében szük körzetű emberbe vetjük bizodalmunkat.

A' ki az emberek okosságában bízik, szegény leszz, a' ki balgatagságaikra épít hirtelen gazdagságra juthat, és a' ki *szerénységekre* tart számot, nem ösméri őket!

K. L.

„Ugyan mit gondol Professor Ur! hány esztendő vagyok?“ kérdeze egy még fiatal lenni szerető dáma X Professort. „Oh!“ felele emez udvariasan, „Nagyságod alig múlhatta még felyűl a' harmintz ötödik esztendőt.“ Be jól eltalálta Prof. Ur! folytatá a' dáma nyájas mosolygással. „Hát édes aszszony anyám“ így szólla közbe a' dáma 30 esztendő fia, ki akar engemet rekeszteni familiájából?

Millyen a' föld formája?

Egy tanító nehezen tudta leány tanítványival megfogatni, hogy ez a' föld kerek. Előveszi tehát kerek pikszisét 's így szóll: látjátok ezt a' pikszist, no ilyen a' föld, kerek, tsak hogy sokkal sokkal nagyobb 's két felől be van nyomva, a' két oldala laposkás. Eljő az exámen, melly vasárnapon 's a' templomban szokott tartatni, 's ennek pompájára a' tanító négy szegletű ezüst pikszisével jelent meg. Jól foly az examen.

No lássunk már a' földleírásból is valamit. Millyen ez a' föld? K — 'Suzsi. A' leánka meglátja az ezüst pikszist, megzavarodik, nem tud felelni. No hiszen tudod te azt, szöll a' tanító, veregeti a' pikszist, egyet szippant, tsak felelj bátran. — „Az ugyan hét-köznep kerek, két felől be van nyomva, de vasárnap négy szegletű.“

A' száguldó (szaladó) követség.

Egykor az ángoly király követet küldött a' Khinai Tsászárhoz. Ennek elfogadtatására rendeltetett, mandarin egynehány ezer lépésnyire a' kikötőhelytől rop-pant sátort állítatott fel a' szertartások számára; fényes késéretben fogadta az ángolyt a' tenger partján, 's a' sátorfelé vezette ötet; midőn már közel voltak ahhoz a' khinai éreztetni akarván az ángollyal méltóságát hamarább ment, hogy egy két lépéssel előbb érjen a' sátorba, az ángoly azt gondolván, hogy úgy kell annak lennie, hasonlóképpen hamarább ment, a' khinai ezzel méginkább siettette lépéseit, az ángoly hasonlóképpen, a' késérők is nem akarván elmaradni szaporábban jártak, most a' khinai, neki iramodott, az an-goly, ámbár a' kövér Lordnak ezen különös szertartás nem igen tetszett, pontosan követte, végre a' khinai midőn látta, hogy az ángolyt el nem hagyhatja tellyes erejéből szaladani kezd, az ángoly az egész késéret tel, hasonló sebességgel néki futamodott, és így az egész követség végre, lélekszakadva 's izzadtan a' nézők hangos hahotája közt a' sátorhoz érkezett.

Rejtett szó.

Húzd fel egészen ezt, lábát valahányszor eléred;
Hogy ha belőle kiérsz: mással húzassd le ha úr vagy.

Megfejtés: a' XLVII Szám. Bába. Baba. Bab. Aba.